

חגיגה בשולחן שבת מס' 79

פרשת כי תשא

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 2 "מערכים" לשולחן שבת. הראשון עוסק בהוצאת אהלו של משה אל מחוץ למחנה. השני עוסק במשמעות "נשיאת ראש" ומנין בני ישראל.

סעודה ראשונה הוצאת האהל של משה מהמחנה

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בסוף הפרשה כתוב: "וּמַשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֵהָל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְקַשׁ ה' יֵצֵא אֶל אֵהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה" (לג, ז). נשאלת השאלה: **מדוע משה הוציא את אהלו אל מחוץ למחנה?**

שלב
1

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

מדרש רבה (מה, ג): "כיון שראה משה המתנה טובה שהיתה בידם ואבדוה, אף הוא כעס עליהם, שנאמר 'וּמַשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל'".

מדרש אגדה: "כיון שראה משה את ישראל שהם מנוודים למקום, מיד ריחק עצמו מהם, למה? **שהמנודה לרב מנודה לתלמיד.** מיד ריחק משה את משכנו ממחנה ישראל, 4 מילין ואמר הקב"ה למשה: משה, אני פירשתי מהם, ואתה פירשת מהם, עשיתם כיתומים אשר אין להם אב, ועתה אין להם תקומה. אמר משה: ריבונו של עולם, אתה רחום, אתה חנון, אתה קיים, אתה מתנחם על הרעה, עשה למען שמך. אמר לו: משה, חזור משכנך לתוך בני ואני אחזור עמך, הדא הוא דכתיב 'וְדַבַּר ה' אֶל מֹשֶׁה פְּנִימִים אֶל פְּנִימִים'".

שלב
2

אבן עזרא: משה נבדל מבני ישראל, משום שהשכינה דיברה עמו. היה זה לאחר שהוריד את הלוחות השניים, כשהחלו בני ישראל לבנות את המשכן. משה קרא לאהלו 'אהל מועד', משום ששם נועד אתו הקב"ה עד שהוקם המשכן.

בכור שור: פרש מהם **משום שמרדו בו**, ורצו להעמיד ראש אחר.

אברבנאל: הנבואה נפסקה מתוך מחנה ישראל, משום שהתרחק מהם הקב"ה. משה לקח את אהלו והוציאו מחוץ למחנה הרחק ממחנה ישראל. במעשה זה הורה להם שראוי היה לו להתרחק מהם ושהנבואה לא תחול בו בהיותו בתוכם. ולכן קרא לו 'אהל מועד', לפרסם שמקום זה מיוחד ונועד להשגת נבואתו.

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

בהמחשת "מנודה לרב מנודה לתלמיד" לימד משה שלאחר משבר ערכי לא ניתן להמשיך ב"עסקים כרגיל". לעיתים ריחוק פיזי או רגשי של המחנך הוא הדרך היחידה להמחיש לחניך את חומרת המעשה. הריחוק אינו נקמה, אלא כלי שנועד לייצר זעזוע והבנה של המחיר המוסרי. ללא הצבת גבול ברור, התלמיד עשוי שלא להבין במה שגה.

שלב
3

או לחצו כאן

לקבלת העלון 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה'

למייל Office@shaalti.co.il

סעודה שניה משמעות "נשיאת ראש" ומנין בני"י

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

פרשתנו פותחת במילים: "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כֶּפֶר בְּפָשׁוֹ לַה' בְּפִקְדֹת אֹתָם וְלֹא יְהִי בָהֶם נֶגֶף בְּפִקְדֹת אֹתָם" (ל, יב).

א. מה משמעותה של 'נשיאת הראש'?

ב. מדוע היה צורך ב"כופר נפש" (מחצית השקל) כדי למנוע נגף?

שלב 1

משמעות "נשיאת ראש"

הציווי "כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" פותח את פרשת המפקד והשקלים.

- **לשון קבלה.** רש"י מסביר ש"נשיאה" כאן במובן 'קבלה'. כשמשה רוצה לדעת את מנין בני ישראל הוא "נושא" (מקבל) את הנתונים. המילה "ראש" מתפרשת כסכום או חשבון. המהר"ל בביאורו 'גור אריה' מסביר שפעולת החשבון נקראת "תשא", כיוון שהמונה 'מקבל' אליו את ידיעת החשבון ואת המספר. המילה 'ראש' מתארת את הסך הכולל. האבן עזרא מבאר שזהו "כינוי על המספר", שכן מנהג אנשי הספירות ורואי החשבון היה לכתוב את הכלל (סה"כ) בראש האיגרת או הרשימה, ומכאן שהסכום נקרא 'ראש'.
- **לשון הגבהה ורוממות.** "נשיאה" מלשון הרמה. ב'הדר זקנים' מסביר שלאחר חטא העגל היה ראשם של ישראל מושפל, ומשה ביקש מה': הרם ראשם בגדולה. הקב"ה נענה לו בביטוי "כי תשא", לשון רוממות וגדולה.

שלב 2

מפקד עקיף למניעת נגף

איך "כופר נפש" (מחצית השקל) מונעת נגף?

- **רש"י:** עין הרע שולט במנין הישיר, הברכה (שהיא בדבר הסמוי מן העין) עלולה להסתלק. לכן מנה משה את השקלים ולא את הגולגלות.
- **תולדות יצחק:** הנגף אינו עונש על עבירה, אלא דבר טבעי, ולכן הצטוו שלא למנות לגולגלות. הם יתנו מחצית השקל, ומשה ימנה את השקלים כדי לדעת את מניינם. באופן דומה ביאר אברבנאל, שכתב: 'ולא יהיה אז בהם נגף בפקוד אותם', כלומר אף על פי שיפקדו אותם, לא יבוא הנגף וצדקה תציל ממות.
- **כלי יקר:** כל עוד עם ישראל מאוחד כגוף אחד, היהודים נהנים מ"זכות הרבים" המגנה עליהם. אך כשמונים אותם "אחד אחד", כל יחיד עומד למבחן בפני עצמו וזכויותיו נבחנות באופן אישי. הספירה מעוררת קטרוג על חטאי היחיד (כמו חטא העגל), ולכן יש צורך בכופר נפש.

שלב 3

תובנות חינוכיות מ"נשיאת ראש"

המפקד לאחר חטא העגל מעניק למושג "נשיאת ראש" משמעות של שיקום לאחר משבר. גם בחינוך, על המחנך "לשאת את ראשו" של התלמיד, בפרט לאחר כישלון. המפקד הוא הוכחה שלמרות החטא, ה' עדיין חפץ בהם וסופר אותם בחיבה. חינוך נכון אינו מוותר על התלמיד ברגעיו הקשים, אלא עוזר לו לזקוף קומה ולהרגיש שוב רצוי ובעל ערך.

אחריות אישית בתוך הכלל לפי ה"כלי יקר", המפקד גורם לאדם לצאת מתוך האנונימיות של הכלל ולהיבחן באופן אישי. מחנך נדרש לאזן בין טיפול קבוצתי לבין האחריות האישית.

שלב 4

מחפשים רעיונות נפלאים לפרשת כי תשא,

שיעשירו את שולחן השבת? לחצו כאן

שאלות לשולחן שבת

פרשת כי תשא

ניתן למצוא את התשובות בספרי 'תורתך שאלתי'

1 ואיש לא יעלה עמו וגם איש אל ירא בְּכָל הָהָר... (לד, ג)
מדוע החמיר בלוחות האחרונות יותר מבראשונות?

1

2 וַיֵּרָא אֶהָרֶן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אֶהָרֶן וַיֹּאמֶר... (לב, ה)
מה ראה אהרון, שגרם לו לבנות את המזבח?

2

3 וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה... שְׁנֵי לַחַת הָעֵדֻת לַחַת אֶבֶן כְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים (לא, יח)
מדוע הלוחות היו עשויות מאבן?

3

4 וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה... וְעַתָּה הוֹרֵד עִדֻיךָ מֵעֲלֶיךָ... [לג, ה]
מאחר שמעצמם הסירו 'עִדֻיִם', מדוע הורה לו ה' 'הוֹרֵד עִדֻיךָ מֵעֲלֶיךָ'?

4

"טובע" בים הפירושנים?
כִּי יִשְׁאַלְךָ
ההגדה שתעשה לכם סדר בסדר

כ-100 שאלות ותשובות מהמפרשים מסייע לבנער להיערך לליל הסדר

כ-500 שאלות ועליהן תשובות רבות ממפרשי ההגדה נוסח עדות המזרח

כ-500 שאלות ועליהן תשובות רבות ממפרשי ההגדה נוסח אשכנז

הזמינו והספרים בדרך אליכם
052-9453811 | Office@shaalti.co.il

ניתן להשיג: אושר עד, דוכני י. בלוי, גיטלר והחנויות המובחרות

30 יום קודם החג...
מעוניינים להיערך כראוי לליל הסדר? רוצים לשלב ביאורים בקריאת ההגדה? מוזמנים להצטרף ל'רעיון היומי בהגדה' בכל יום תישלח שאלה + 3 תשובות על ההגדה של פסח. היכן ניתן לקבל את ה'רעיון היומי'? במייל או בוואטסאפ

רעיון יומי במייל שלחו את המילה 'הגדה' למייל a22348577@gmail.com

קישור לוואטסאפ

התשובות מתוך רב המכר הגדה של פסח 'כי ישאלך'